

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра нової та новітньої історії України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи,
проф. Уаврилюк С. В.

2014 р.

Новітня історія України (1917–1939 роки)

Робоча програма
нормативної навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напрямів 6.020302 «Історія», 6.020103 «Музейна справа та охорона
пам'яток історії і культури»

Луцьк – 2014

Робоча програма навчальної дисципліни «Новітня історія України (1917–1939 роки)» для студентів за напрямом підготовки 6.020302 «Історія». – 23 грудня 2013 року. – 32 с.

Розробник: Шваб Анатолій Георгійович, кандидат історичних наук, доцент

Рецензент: Шабала Ярослав Миколайович, доктор історичних наук, професор

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри нової та новітньої історії України

протокол № 8 від 9 січня 2014 р.

Завідувач кафедри: _____ (Баран В. К.)

**Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією історичного факультету**

протокол № 6 від 5 лютого 2014 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету (інституту) _____ (Прокопчук В. Є.)

**Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № 6 від 19. 02. 2014 р.

© Шваб А. Г., 2013

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	0203 «Гуманітарні науки»	нормативна
	6.020302 «Історія»	
Модулів – 2	Історія	Рік підготовки – 3
Змістових модулів – 2		Семестр – 5
ІНДЗ: є		Лекції – 32 год.
Загальна кількість годин – 112		Практичні – 24 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання):	Бакалавр	Самостійна робота – 28 год.
Аудиторних – 3		Індивідуальна робота – 28 год.
самостійної роботи – 1,5 індивідуальної роботи – 1,5		Форма контролю: <u>іспит</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Новітня історія України (1917–1939 роки)» є формування у студентів розуміння перебігу та змісту основних подій, які відбулися в Україні у 1917–1939 роках, їх взаємозалежність зі світовим історичним процесом.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Новітня історія України (1917–1939 роки)» є:

- дослідити події новітньої історії України;
- розкрити сутність та закономірності історичного розвитку України від 1917 до 1939 року;
- з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку;
- висвітлити ключові аспекти культурного, мистецького, церковно-релігійного життя;
- розглянути роль окремих державних, громадських та культурних діячів у розвитку України новітньої доби.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- причини Української національно-демократичної революції, її хід, особливості та причини поразки;
- передумови та особливості становлення радянської влади в Україні;
- особливості суспільно-політичних та соціально-економічних перетворень в Україні у 1920–1930-х роках;
- особливості державотворчих процесів на західноукраїнських землях у 1918–1919 роках;
- суспільно-політичне та соціально-економічне становище західноукраїнських земель у міжвоєнний період;
- особливості впливу міжнародної політики на суспільно-політичні процеси в Україні.

вміти :

- користуватися категоріальним апаратом на сучасному рівні;
- володіти навиками історіографічного і джерелознавчого аналізу;
- аналізувати історичні події та факти, давати власну оцінку діяльності історичних осіб;
- визначати причинно-наслідкові зв'язки, взаємодію окремих факторів суспільного життя;
- аналізувати основні тенденції світового історичного процесу в цілому і в Україні зокрема;
- узагальнювати конкретно-історичний матеріал;
- застосовувати набуті знання, вміння і навички у практичній, науковій та педагогічній роботі.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Українська національно-демократична революція (1917–1921 роки).

Тема 1. Початок Української національної революції. Утворення Центральної Ради.

Україна напередодні 1917 р. Початок української національної революції. Утворення Центральної Ради, її склад і політична програма. М. С. Грушевський. Початок українізації армії. Виникнення Вільного козацтва.

Тема 2. Проголошення автономії України. Наростання політичної боротьби в Україні у липні-жовтні 1917 р.

Політичні партії в боротьбі за вплив на населення. Український національний Конгрес. II Всеукраїнський військовий з'їзд. I Універсал Центральної Ради. Утворення Генерального секретаріату. II Універсал Центральної Ради. «Тимчасова інструкція Генеральному секретаріату Тимчасового уряду на Україні». Корніловський заколот і Україна. З'їзд народів Росії в Києві.

Тема 3. Проголошення Української Народної Республіки. Суспільно-політичні та соціально-економічні перетворення Центральної Ради.

Підсумки виборів до Установчих зборів в Україні. Тактика більшовиків в Україні. Встановлення контролю Центральної Ради над Києвом. III Універсал і проголошення Української Народної Республіки. Досягнення і невдачі Центральної Ради у зовнішній політиці.

Тема 4. Війна радянської Росії з Українською Народною Республікою. Проголошення незалежності УНР.

Ультиматум російського Раднаркому і початок війни більшовиків із Центральною Радою. Проголошення у Харкові радянської влади. Похід більшовицьких військ на Київ. Бій під Крутами. IV Універсал Центральної Ради та проголошення незалежності УНР. Перша спроба радянізації України. Регіональні «республіки». Ставлення населення до політичних сил в Україні.

Тема 5. Падіння УНР. Українська держава Павла Скоропадського.

Мирний договір у Брест-Литовську. Вступ німецько-австрійських військ в Україну. Прийняття Конституції УНР. Гетьманський переворот. Причини падіння Центральної Ради. Внутрішня та зовнішня політика Української держави. Ставлення політичних партій до гетьманського режиму.

Тема 6. Західноукраїнська Народна Республіка.

Проголошення ЗУНР. Є. Петрушевич. Організація держави на західноукраїнських землях. Злука УНР і ЗУНР. Польсько-український конфлікт. Створення Української Галицької армії. Наступ польських військ і відхід української армії до Збруча. Причини поразки ЗУНР. Поглинення Північної Буковини, Бессарабії та Закарпаття іноземними державами.

Тема 7. Друга УНР. Внутрішня та зовнішня політика Директорії.

Утворення Директорії. Відновлення УНР. Політичний курс Директорії. С. Петлюра. Трудовий конгрес. Отаманщина. Більшовицька агресія проти УНР. Війська Антанти на Півдні України. Розклад армії УНР. Активізація військових дій радянської Росії з УНР. Причини поразки Директорії.

Тема 8. Відновлення радянської влади в Україні та її політика наприкінці 1918 – першій половині 1919 р.

Формування більшовицького режиму в Україні. Х. Раковський. Політичний курс більшовиків в Україні у 1919 р. Націоналізація промисловості. Аграрна реформа. Продовольча диктатура, її суть. Селянські виступи. Становище українських партій.

Тема 9. Україна у другій половині 1919 р.

Наступ білогвардійців в Україні. Контрнаступ об'єднаних українських армій. Поразка армії УНР. Денікінський режим. Боротьба в білогвардійському підпіллі. Контрнаступ радянських військ і поразка денікінців.

Тема 10. Поразка національно-демократичної революції та утвердження більшовицької влади в Україні.

Відновлення більшовицького режиму. Формальне визнання радянською Росією незалежності УСРР. Всеукраєвком. Вибори до рад. Відновлення політики «воєнного комунізму» в економіці та суспільному житті. Напрями комуністичного руху в Україні (КП(б)У, УКП(б), УКП). Варшавська угода та її наслідки. Припинення боротьби регулярних українських військ.

Змістовий модуль 2. Радянська модернізація України та розвиток західноукраїнських земель (1921–1939).

Тема 1. УСРР в роки «нової економічної політики» (1921–1928 рр.)

Внутрішнє і міжнародне становище. Політична криза на початку 1921 р. Державний статус України в 1921–1922 рр. Юридичне оформлення Союзу РСР. Статус УСРР у складі Радянського Союзу. Неп і особливості його впровадження в Україні. Причини і масштаби голоду 1921–1923 рр. Наслідки нової економічної політики. Відбудова народного господарства. Початок курсу на індустріалізацію.

Тема 2. Зміна курсу суспільно-політичних та соціально-економічних перетворень в 1929–1939 рр. Індустріалізація та колективізація УСРР.

Перехід до форсованої індустріалізації. Директивне господарювання. Результати перших п'ятирічок. Перехід до прискореної колективізації. «Ліквідація куркульства як класу». Голодомор 1932–1933 рр. в Україні. Зміни в соціальному складі населення. Конституція УРСР 1936 р. Судові процеси. Масові репресії та їх жертви.

Тема 3. Західноукраїнські землі в 1919–1938 рр.

Правовий статус українських земель у складі Польщі, Румунії та Чехословаччини. Аграрні відносини, характер промисловості українських земель Польщі. Створення УВО та її діяльність. «Пацифікація». УНДО, КПЗУ, ОУН. Характер політики румунського уряду щодо українців. Татарбунарське повстання. Особливості політичної боротьби в Закарпатті: русофільство, русинство, українофільська течія. Надання автономії Карпатській Україні. Проголошення незалежності Карпатської України.

Тема 4. Національна політика, культура, освіта, мистецтво в УСРР в 1920–30-х рр.

Політика більшовиків у царині культури. «Українізація» (коренізація). Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Українське національне відродження в літературі та його провідники. Літературно-художні об'єднання. Літературна дискусія 1925–1928 рр. Виникнення УАПЦ. Діяльність Академії наук. «Розстріляне відродження». Доля кобзарства і лірництва. Закриття і нищення храмів, культового майна і споруд. Ліквідація УАПЦ.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Семін.	Інд.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Українська національно-демократична революція (1917–1921 роки).					
Тема 1. Початок Української національної революції. Утворення Центральної Ради.	10	4	2	4	
Тема 2. Проголошення автономії України. Наростання політичної боротьби в Україні у липні-жовтні 1917 р.	8	2	2	4	
Тема 3. Проголошення Української Народної Республіки. Суспільно-політичні та соціально-економічні перетворення Центральної Ради.	6	2			4
Тема 4. Війна радянської Росії з Українською Народною Республікою. Проголошення незалежності УНР.	8	2	2	4	
Тема 5. Падіння УНР. Українська держава Павла Скоропадського.	8	2	2		4
Тема 6. Західноукраїнська Народна Республіка.	8	2	2		4
Тема 7. Друга УНР. Внутрішня та зовнішня політика Директорії.	8	2	2	4	
Тема 8. Відновлення радянської влади в Україні та її політика наприкінці 1918 – першій половині 1919 р.	8	2	2	4	
Тема 9. Україна у другій половині 1919 р.	6	2			4
Тема 10. Поразка національно-демократичної революції та утвердження більшовицької влади в Україні.	8	2	2		4
Разом за змістовим модулем 1	78	22	16	20	20
Змістовий модуль 2. Радянська модернізація України та розвиток західноукраїнських земель (1921–1939).					
Тема 11. УСРР в роки «нової економічної політики» (1921–1928 рр.)	8	2	2	4	
Тема 12. Зміна курсу суспільно-політичних та соціально-економічних перетворень в 1929–1939 рр. Індустріалізація та колективізація УСРР.	10	4	2	4	
Тема 13. Західноукраїнські землі в 1919–1938 рр.	8	2	2		4
Тема 14. Національна політика, культура, освіта, мистецтво в УСРР в 1920–30-х рр.	8	2	2		4
Разом за змістовим модулем 2	34	10	8	8	8
Усього годин	112	32	24	28	28

5. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Початок Української національно-демократичної революції. Утворення Центральної Ради.</p> <p>1. Реорганізація органів місцевого управління. Утворення Центральної Ради та Рад робітничих, селянських і солдатських депутатів.</p> <p>2. Активізація політичного життя в Україні в березні – квітні 1917 р.</p> <p>а) гасло автономії України б) українські партії та організації в) Український національний конгрес</p> <p>3. Розгортання національно-визвольного руху в травні – червні 1917 р.</p> <p>а) українізація армії б) переговори ЦР з Тимчасовим урядом щодо автономії.</p>	2
2	<p>Проголошення автономії України. Наростання політичної боротьби в Україні у липні – жовтні 1917 р.</p> <p>1. Проголошення I Універсалу. Утворення генерального секретаріату та Малої Ради.</p> <p>2. Переговори Центральної Ради з делегацією Тимчасового уряду. Другий Універсал.</p> <p>3. Липнева криза та її вплив на суспільно-політичні процеси в Україні. Переговори делегації Центральної Ради з Тимчасовим урядом. Тимчасова інструкція Генеральному секретаріату.</p> <p>4. Жовтневі події в Києві. Проголошення Української Народної Республіки. III Універсал.</p>	2
3	<p>Війна радянської Росії з Українською Народною Республікою. Проголошення незалежності УНР. Падіння УЦР.</p> <p>1. Перший Всеукраїнський з'їзд Рад. Проголошення радянської влади в Україні.</p> <p>2. Військово-більшовицька експансія на Україну наприкінці 1917 – початку 1918 р.</p> <p>3. Внутрішня і зовнішня політика Центральної Ради в листопаді 1917 – січні 1918 р. Проголошення незалежності УНР. IV Універсал. Брестський мир.</p> <p>4. Політика Центральної Ради в березні – квітні 1918 р. Внутрішнє становище УНР. Передумови та причини падіння УЦР.</p>	2
4	<p>Українська держава Павла Скоропадського.</p> <p>1. Становлення гетьманського режиму та відношення до нього українських політичних партій.</p> <p>2. Соціально-економічна та культурно-освітня діяльність гетьманського уряду.</p>	2

	<p>3. Політична ситуація в травні – жовтні 1918 р. Зовнішня політика гетьманського уряду.</p> <p>4. Зміна державно-політичного курсу. Крах гетьманщини.</p>	
5	<p>Західноукраїнська Народна Республіка.</p> <p>1. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях. Проголошення ЗУНР.</p> <p>2. Внутрішня та зовнішня політика уряду ЗУНР. Злука УНР та ЗУНР.</p> <p>3. Війна ЗУНР з Польщею та її наслідки.</p> <p>4. Поглинання Північної Буковини, Бессарабії та Закарпаття іноземними державами.</p>	2
6	<p>Друга УНР. Внутрішня та зовнішня політика Директорії в грудні 1918 – вересні 1919 р.</p> <p>1. Прихід Директорії до влади. Формування засад національно-державного будівництва. Трудовий конгрес.</p> <p>2. Внутрішня політика Директорії УНР. Міжпартійні стосунки. Кам'янецький період.</p> <p>3. Зовнішньополітичне становище Директорії.</p> <p>4. Війна з більшовиками та білогвардійцями.</p>	2
7	<p>Відновлення радянської влади в Україні та її політика наприкінці 1918 – першій половині 1919 р.</p> <p>1. Військова агресія більшовиків проти УНР. Державно-адміністративна політика.</p> <p>2. Соціально-економічні перетворення. Політика «воєнного комунізму».</p> <p>3. Утворення воєнно-політичного союзу радянських республік.</p> <p>4. Відношення до політики радянської влади населення України. Становище Червоної армії. Друге падіння радянської влади.</p>	2
8	<p>Україна у другій половині 1919–1920 рр. Поразка національно-демократичної революції та утвердження більшовицької влади в Україні.</p> <p>1. Війна УНР з Денікіним. Денікінський окупаційний режим. Листопадова катастрофа.</p> <p>2. Відновлення більшовицького режиму в Україні. Повернення до політики «воєнного комунізму».</p> <p>3. Варшавська угода С. Петлюри і Й. Пілсудського. Радянсько-польська війна.</p> <p>4. Ліквідація Червоною армією опору військ УНР та врангелівських військ.</p>	2
9	<p>УСРР в роки «нової економічної політики» (1921–1928 рр.)</p> <p>1. Соціально-економічна і політична криза в Україні на початку 20-х рр. Голод 1921–1923 рр.</p> <p>2. Запровадження «нової економічної політики». Неп у промисловості і сільському господарстві.</p> <p>3. Договірна федерація. «Автономізація» України.</p>	2

	Входження УСРР до Союзу Радянських республік.	
10	Зміна курсу суспільно-політичних та соціально-економічних перетворень в 1929–1939 рр. Індустріалізація та колективізація УСРР. 1. Перехід до форсованої індустріалізації. Директивне господарювання і план. 2. Суцільна колективізація в Україні. Кооперування і колективізація. Перехід до прискореної колективізації та її наслідки. 3. Голод 1932–1933 рр. Його причини та наслідки. 4. Формування тоталітарного політичного режиму в Україні.	2
11	Західноукраїнські землі в 1919–1938 рр. 1. Українські землі у складі II Речі Посполитої. а) правовий статус Східної Галичини, становище північно-західних земель (Волинь, Полісся, Підляшшя). б) соціально-економічний розвиток в) суспільно-політичні процеси 2. Окупація Румунією Північної Буковини. а) румунізація культурного і релігійного життя. б) суспільно-політичне життя. 3. Закарпаття у складі Чехословаччини. а) Чеський політичний режим у Закарпатті та український національний рух. б) автономія Карпатської України та проголошення самостійної Карпатської України. в) угорська окупація Закарпаття.	2
12	Національна політика, культура, освіта, мистецтво в УСРР в 1920–30-х рр. 1. Політика українізації: форма, зміст та наслідки. 2. Розвиток освіти та науки. 3. Здобутки і трагічні втрати української літератури та мистецтва. 4. Підсумки національного будівництва та культурних перетворень 1920–30-х років в Україні.	2
	Разом	24

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Проголошення Української Народної Республіки. Суспільно-політичні та соціально-економічні перетворення Центральної Ради.	4
2	Падіння УНР. Українська держава Павла Скоропадського.	4
3	Західноукраїнська Народна Республіка.	4
4	Україна у другій половині 1919 р.	4

5	Поразка національно-демократичної революції та утвердження більшовицької влади в Україні.	4
6	Західноукраїнські землі в 1919–1938 рр.	4
7	Національна політика, культура, освіта, мистецтво в УСРР в 1920–30-х рр.	4
	Разом	28

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) – написання роботи на одну із вказаних тем на основі аналізу наукової літератури та документальних джерел. Вимоги: а) титульна сторінка; б) план; в) вступ; г) виклад основного матеріалу згідно пунктів плану; д) висновки; е) список використаної літератури. Обсяг ІНДЗ має складати 12–15 сторінок друкованого тексту. Форма контролю – співбесіда.

Тематика ІНДЗ:

1. Політична діяльність Центральної Ради на шляху до проголошення автономії та незалежності УНР.
2. Внутрішня та зовнішня політика Центральної Ради.
3. Михайло Грушевський – голова Центральної Ради.
4. Українізація війська та його роль в національно-визвольному русі 1917–1920 рр.
5. Брестський мирний договір та його значення.
6. Володимир Винниченко: політичний портрет.
7. Суспільно-політичні процеси в Українській державі та їх вплив на становище гетьманської влади.
8. Соціально-економічні перетворення гетьманського уряду П. Скоропадського.
9. Культурно-освітня політика в Українській Державі.
10. Роль і місце Павла Скоропадського в Українській революції.
11. Внутрішня політика Директорії УНР. Її успіхи та недоліки.
12. Зовнішня політика Директорії УНР.
13. Симон Петлюра і Українська революція.

- 14.Военно-більшовицька експансія радянської Росії на Україну в 1917–1920 рр.
- 15.Нестор Махно і його місце в історії Української революції.
- 16.Політика радянської влади на Україні в 1917–1920 рр.
- 17.Внутрішня та зовнішня політика ЗУНР.
- 18.Злука УНР та ЗУНР: історичні передумови та наслідки.
- 19.Євген Петрушевич – президент ЗУНР.
- 20.Війна ЗУНР з Польщею.
- 21.Політика українізації, її суть та особливості.
- 22.Втрата державного суверенітету УСРР та її входження до Союзу РСР.
- 23.«Нова економічна політика» в Україні.
- 24.Формування тоталітарного політичного режиму в Україні в 20–30-х рр.
- 25.Перехід до форсованої індустріалізації в Україні.
- 26.Суцільна колективізація та її наслідки для України.
- 27.Голод 1932–1933 років: причини та наслідки.
- 28.Політичні репресії в Україні в 30-х роках.
- 29.Суспільно-політичні процеси на західноукраїнських землях в міжвоєнний період.
- 30.Особливості національної політики щодо українців в II Речі Посполитій.
- 31.Карпатська Україна.
- 32.Українська еміграція міжвоєнного періоду.

8. Методи навчання

Методи навчання:

- словесні;
- наочні;
- практичні;
- інтерактивні.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит.

Питання для підсумкового контролю:

1. Лютнева демократична революція в Росії та її вплив на суспільно-політичні процеси в Україні.
2. Виникнення місцевих органів влади, Центральної Ради та Рад робітничих і солдатських депутатів.
3. Українські політичні партії та організації навесні 1917 р.
4. Український національний конгрес та його вплив на суспільно-політичні процеси в Україні.
5. Перші кроки Центральної Ради до впровадження національно-територіальної автономії. I Універсал.
6. Переговори делегації Центральної Ради з Тимчасовим урядом в червні 1917 р. та їх вплив на політичні процеси в Україні. II Універсал Центральної Ради.
7. Липнева політична криза та її вплив на суспільно-політичні процеси.
8. Реорганізація Центральної Ради в крайовий орган влади.
9. Переговори Центральної Ради з Тимчасовим урядом щодо владних вповноважень в липні – жовтні 1917 р.
10. Політична ситуація в Києві у жовтні 1917 р.
11. III Універсал ЦР. Проголошення УНР.
12. Відношення ЦР до жовтневих подій в Петрограді. Взаємостосунки ЦР і РНК Росії в жовтні – листопаді 1917 р.
13. Початок війни радянської Росії проти УНР.
14. I Всеукраїнський з'їзд Рад і боротьба за владу в Україні.
15. Перше проголошення радянської влади в Україні. Характер та особливості радянських перетворень.
16. Суспільно-політичні та соціально-економічні перетворення ЦР, їх успіхи та недоліки.
17. Брестський мирний договір: підготовка й підписання.

18. Суспільно-політичні передумови проголошення незалежності УНР. IV Універсал.
19. Вступ німецьких та австро-угорських військ в Україну. Їх вплив на суспільно-політичні та соціально-економічні перетворення.
20. Розпуск Центральної Ради. Її роль та історичне значення.
21. Передумови та характер гетьманського перевороту.
22. Відношення політичних партій до гетьманського перевороту.
23. Державно-адміністративна політика П. Скоропадського.
24. Аграрна політика гетьманської адміністрації.
25. Політичне становище в Україні у травні – жовтні 1918 р.
26. Національно-культурна політика гетьманату.
27. Зовнішньополітичний курс Української держави.
28. Зміна внутрішнього та зовнішнього політичного курсу П. Скоропадського в листопаді 1918 р.
29. Взаємостосунки Українського Національного Союзу і гетьманської влади.
30. Причини краху гетьманського режиму.
31. Утворення Директорії та її прихід до влади.
32. Суспільно-політичні та соціально-економічні перетворення Директорії УНР.
33. Зовнішня політика Директорії УНР.
34. Характер та особливості відносин Директорії та Антанти. Їх вплив на внутрішнє становище УНР.
35. Війна Директорії УНР з Радянською Росією.
36. Політичне становище УНР у квітні – червні 1919 р.
37. Кам'янецький період УНР.
38. Українська Народна Республіка в 1920 р. Внутрішнє та зовнішнє становище УНР.
39. Об'єднання армії УНР та ЗУНР і похід на Київ.
40. Війна армії УНР з Денікіним.
41. Листопадова катастрофа 1919 р.

42. Суспільно-політичні процеси на західноукраїнських землях напередодні проголошення ЗУНР.
43. Утворення Української Національної Ради та її державотворча діяльність в жовтні – листопаді 1918 р.
44. Суспільно-політичні та соціально-економічні перетворення уряду ЗУНР.
45. Акт злуки УНР та ЗУНР, його передумови та наслідки.
46. Війна ЗУНР з Польщею. Її хід та наслідки.
47. Суспільно-політичні процеси на Буковині та Закарпатті в кінці 1918 – на початку 1919 р.
48. Внутрішнє та зовнішнє становище ЗУНР (листопад 1918 р. – липень 1919 р.).
49. Воєнно-більшовицька експансія в Україну в кінці 1918 р. – на початку 1919 р.
50. Проголошення УСРР. Політика радянської влади в кінці 1918 – влітку 1919 р.
51. Державно-адміністративні перетворення РНК УСРР в першій половині 1919 р.
52. Взаємостосунки більшовиків і представників інших політичних партій в 1919–1920 рр.
53. Політика «воєнного комунізму», її особливості і суть.
54. Селянський антикомуністичний повстанський рух в Україні навесні 1919 р.
55. Розклад Червоної армії, друге падіння радянської влади.
56. Революційна повстанська армія України та її боротьба з Денікіним.
57. Утворення воєнно-політичного союзу радянських республік, його наслідки для УСРР.
58. Внутрішнє та зовнішнє становище УСРР у 1920 р.
59. Становище військ УНР, УГА, Денікіна і Червоної армії в середині 1919–1920 рр.
60. Варшавська угода С. Петлюри і Ю. Пілсудського.

61. Радянсько-польська війна. Її наслідки для України. Ризький мирний договір.
62. Соціально-економічна і політична криза початку 1920-х рр. Її причини та наслідки.
63. Впровадження «нової економічної політики». Її форма та зміст.
64. Неп у промисловості та сільському господарстві.
65. Договір на федерація 1920 р. Курс на ліквідацію державності національних республік.
66. Створення Союзу РСР. Наслідки Союзу для суверенітету УСРР.
67. Політика українізації, її особливості та наслідки.
68. Сільське господарство в умовах непу. Кооперативне і колгоспне виробництво.
69. Розвиток промисловості в умовах непу.
70. Партиїно-радянський апарат у системі влади. Зміцнення партійної диктатури в 20-х роках.
71. Відмова від «нової економічної політики». Концепція планової економіки.
72. Політична боротьба щодо шляхів і методів здійснення індустріалізації. Впровадження нового господарського механізму.
73. Основні завдання індустріального розвитку України та їх втілення в життя.
74. Форсування темпів індустріалізації. «Стрибок в індустріалізацію».
75. Голод 1932–1933 рр. Його причини та наслідки для України.
76. Наслідки індустріалізації та їх вплив на соціально-економічне становище населення України.
77. Культура і духовне життя України в 1920–1930-х роках.
78. Розвиток літератури і мистецтва в Україні у 1920–1930-х роках.
79. Політика більшовиків щодо релігійного життя в Україні у 1920–30-х рр.
80. Суспільно-політичні процеси в Україні в 1930-х рр.
81. Суспільно-політичні та соціально-економічні процеси на західноукраїнських землях у складі II Речі Посполитої.

82. Внутрішня політика румунського уряду щодо Північної Буковини та Бессарабії в міжвоєнний період.
83. Суспільно-політичні процеси в 1920–1930-х рр. на Закарпатті.
84. Українські політичні партії та їх діяльність на західноукраїнських землях в міжвоєнний період.
85. Особливості внутрішньої політики II Речі Посполитої щодо Волині.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Під час діагностики якості навчання можливе використання різних **методів** контролю, зокрема спостереження, бесіда, опитування, письмові роботи, анкетування, тестування, тощо.

Засобами діагностики успішності навчання є:

1. Поточна перевірка виконання студентами самостійних робіт.
2. Перевірка конспектування студентами лекційних занять.
3. Оцінювання відповідей студентів на семінарських заняттях у формі підготовки доповідей за темою заняття, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, дискусіях, презентації самостійних завдань.
4. Написання студентами поточних письмових тестових завдань за змістовними модулями.
5. Виконання та захист студентами індивідуального завдання за темою курсу.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (макс = 40 балів)		Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ	МКР 1	МКР 2
15	15	10	30	30
12 балів – підготовка і робота на семінарських	12 балів – підготовка і робота на семінарських			

заняттях (обраховується середнє арифметичне суми балів, набраних студентом на всіх заняттях). 3 бали – за систематичну підготовку до семінарських занять та активну участь у їх роботі (доповнення, виступи з повідомленнями, реферати, рецензування відповідей тощо).	заняттях (обраховується середнє арифметичне суми балів, набраних студентом на всіх заняттях). 3 бали – за систематичну підготовку до семінарських занять та активну участь у їх роботі (доповнення, виступи з повідомленнями, реферати, рецензування відповідей тощо).				
--	--	--	--	--	--

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D		
60 - 66	E	Задовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)
1 – 59	Fx	Незадовільно	

12. Список джерел

1. Андрєєва Н. Фінансова політика Української Центральної Ради і Директорії / Н. Андрєєва // Наука і суспільство. – 1998. – № 3–4. – С.8–9.
2. Андрусишин Б. І. Церква в Українській Державі 1917–1920 рр. (доба Директорії УНР): Навчальний посібник для вузів / Б. І. Андрусишин. – К.: Либідь, 1997. – 176 с.
3. Багрянний І. Українська література й мистецтво під комуністичним московським терором / І. Багрянний // Сучасність. – 1994. – Ч. 11. – С. 13–23.

4. Бадзьо Ю. Право жити. Україна в складі СРСР, людина в системі тоталітарного соціалізму / Ю. Бадзьо. – К.: Таксон, 1996. – 400 с.
5. Бевз Т. Українські есери / Т. Бевз // Історія України. – 1988. – № 15 – С. 4–7.
6. Білас І. Г. Репресивно-каральна система в Україні. 1917–1953: Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз. У 2 кн. / І. Г. Білас. – К.: Либідь, 1994.
7. Боєчко В. Кордони України: історична ретроспектива та сучасний стан / В. Боєчко. – К.: Основи, 1994. – 168 с.
8. Бойко В. М. Участь українських партій у муніципальній кампанії 1917 р. / В. М. Бойко // Український історичний журнал. – 1997. – № 35. – С. 25–40.
9. Бойко О. Утворення єдиного національного фронту українськими політичними силами у 1918 р. / О. Бойко // Український історичний журнал. – 1997. – № 6. – С. 14–23.
10. Бойко О. Політичні розбіжності між українськими партіями у Центральній Раді (березень–квітень 1918 р.) / О. Бойко, Р. Клименко-Мудрий // Історія в школах України. – 1997. – № 2. – С. 7–10.
11. Бондарчук П. Українізація робітничого класу (20-ті рр. ХХ ст.) / П. Бондарчук // Історія України. – 1998. – № 25–28. – С. 2–4.
12. Буковина: історичний аналіз. – Чернівці: Зелена Буковина, 1998. – 416 с.
13. Варгатюк С. Варшавські переговори дипломатичної місії Директорії УНР 1920 р. / С. Варгатюк // Нова політика. – 1996. – № 2. – С. 53–56.
14. Вегеш М. М. Карпатська Україна в 1938–1939 рр.: деякі аспекти соціально-економічного й політичного розвитку / М. М. Вегеш, В. Є. Задорожний // Український історичний журнал. – 1995. – № 2.
15. Веденєєв Д. В. Становлення зовнішньополітичної служби України в період Центральної Ради / Д. В. Веденєєв // Український історичний журнал. – 1997. – № 3.

16. Верига В. Визвольні змагання в Україні 1914–1923 рр. У 2-х т. / В. Верига. – Т. 2. – Львів, 1998.
17. Верига В. Листопадовий рейд / В. Верига. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1995. – 192 с.
18. Верстюк В. Роль і місце Центральної Ради в модерній історії України / В. Верстюк // Український історичний журнал. – 1997. – № 5. – С. 17–25.
19. Верстюк В. Центральна Рада в модерній історії України: (До 80-річчя проголошення IV Універсалу УЦР) / В. Верстюк // Сучасність. – 1998. – № 1. – С. 91–98.
20. Верстюк В. Діячі Української Центральної Ради: Біографічний довідник / В. Верстюк, Т. Осташко. – К., 1998. – 255 с.
21. Верстюк В. Ф. М. С. Грушевський у перший період діяльності Центральної Ради / В. Ф. Верстюк // Український історичний журнал. – 1996. – № 5. – С. 37–50.
22. Верстюк В. Ф. Махновщина. Селянський повстанський рух на Україні (1918–1921) / В. Ф. Верстюк. – К.: Наук. думка, 1992.
23. Верстюк В. Ф. Українська революція: доба Центральної Ради / В. Ф. Верстюк // Український історичний журнал. – 1995. – № 2; № 5. – С. 79–89; № 6. – С. 66–79.
24. Ветров В. І. Ставлення до гетьманської держави українських і російських соціалістичних партій / В. І. Ветров // Історія України. – 1998. – № 18.
25. Винниченко В. Відродження нації: У 3 ч.: Репринтне відтворення видання 1920 року / В. Винниченко. – К.: Політвидав України, 1990.
26. Витанович І. Аграрна політика українських урядів років революції й визвольних змагань (1917–1920) / І. Витанович // Український історик. – 1967. – № 3–4 (15–16). Рік IV. – С. 5–60.
27. Від злуки до розриву // Наука і суспільство. – 1994. – № 4–6. – С. 8–12.
28. Волковинський В. Нестор Махно: легенди і реальність / В. Волковинський. – К.: “Перліт продакшн, ЛТД”, 1994. – 256 с.; 29 іл.

29. Волковинський В. М. Батько Махно / В. М. Волковинський. – К.: Т-во “Знання” України, 1992. – 48 с.
30. Гай-Нижник П. П. Теоретичні засади фінансової системи української держави у 1917–1919 рр. / П. П. Гай-Нижник // Український історичний журнал. – 1998. – № 4. – С. 3–17.
31. Голод 1921–1923 років в Україні: 3б. документів і матеріалів / АН України: Ін-т Історії України. Упорядник: О. М. Мовчан, А. П. Огінська, Л. В. Яковлева. – К.: Наукова думка, 1993. – 240 с.
32. Голод 1932–1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів / Кер. кол. упоряд. Р. Я. Пиріг. – К.: Політвидав України, 1990. – 605 с.
33. Голод 1933 року в Україні: Свідчення про винищення Москвою українського селянства / Упоряд. Ю. С. Семенко. – 2-е вид., доп. – Дніпропетровськ-Мюнхен, 1993. – 223 с.
34. Городинський З. Українська Національна Рада: історичний нарис / З. Городинський. – К.: Вид. дім “КМ Academia”, 1993.
35. Городня Н. Україна в системі міжнародних відносин за часів Центральної Ради / Н. Городня // Історія України. – 1997. – № 42. – С. 1–3; № 43. – С. 7.
36. Гошуляк І. Центральна Рада: погляд і сьогодення / І. Гошуляк // Історія України. – 1998. – № 42. – С. 1–4.
37. Гошуляк І. Л. Проблема соборності українських земель у добу Центральної Ради / І. Л. Гошуляк // Український історичний журнал. – 1997. – № 3. – С. 26–41.
38. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX століття: Навчальний посібник / Я. Грицак. – К.: Генеза, 1996. – 360 с.
39. Гриценко А. Політичні сили у боротьбі за владу на Україні (кінець 1917 р. – початок 1919 р.) / А. Гриценко. – К., 1993.
40. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть? / М. Грушевський. – К.: Т-во “Знання” України, 1990.

41. Гунчак Т. Україна: перша половина ХХ ст.: Нариси політичної історії / Т. Гунчак. – К.: Либідь, 1993. – 288 с.
42. Гупуляк М. Перший листопад 1918 року на західних землях України: зі спогадами і життєписами членів Комітету Виконавців Листопадового Чину / М. Гупуляк. – К.: Либідь, 1993. – 408 с.
43. Дашкевич Я. Українізація: причини і наслідки / Я. Дашкевич // Слово і час. – 1990. – № 8. – С. 55–64.
44. Держалюк М. Берестейський мир і Україна / М. Держалюк // Пам'ять століть. – 1998. – № 1. – С. 40–57.
45. Дещинський Л. Є. Міжнародні відносини України: історія і сучасність: Ч. I. Навч. посібник / Л. Є. Дещинський. – Львів: Видавництво «БескидБіт», 2002. – 224 с.
46. Дещинський Л. Є. Міжнародні відносини України: історія і сучасність: Ч. II. Навч. посібник / Л. Є. Дещинський. – Львів: Видавництво «БескидБіт», 2004. – 320 с.
47. Дорошенко Д. Історія України. 1917–1923 рр. / Д. Дорошенко. – К., 1992. – Т. 1–2.
48. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле (1914–1918): Частина друга: з початків відродження української державності. (Доба Центральної Ради) / Д. Дорошенко // Український історичний журнал. – 1993. – № 2, 3. – С. 104–114.
49. Дорошкевич В. Правда про історію встановлення радянської влади на Україні (листопад 1917 – листопад 1918) / В. Дорошкевич // Сучасність. – 1991. – Ч. 7–8. – С. 126–141.
50. Єременко Т. І. Політичні та дипломатичні відносини радянської України з Польською Республікою (1921–1923 рр.) / Т. І. Єременко // Український історичний журнал. – 1998. – № 4. – С. 56–70.
51. Зайцев О. Націоналізм і національна демократія: витоки конфлікту (20–30-ті рр.) / О. Зайцев // Сучасність. – 1994. – Ч. 2. – С. 70–76.
52. Захарченко П. Вільне козацтво у 1917–1918 рр. / П. Захарченко // Історія

- України. – 1998. – № 21. – С.1–2.
53. Зубалій О. Д. Освітній рух в Україні у добу національно-державного відродження (1917–1920 рр.) / О. Д. Зубалій, Д. С. Рященко // Український історичний журнал. – 1998. – № 3. – С. 12–24.
 54. Історія Січових стрільців: Воєнно-історичний нарис. – К.: Україна, 1992. – 347 с.
 55. Історія України / Керівник авт. кол. Ю.Зайцев. Вид. 2-ге, зі змінами. – Львів: Світ, 1998. – 488 с.
 56. Історія України. Курс лекцій: У 2-х кн. – Кн. 2. – К., 1992.
 57. Історія України. Нове бачення. У 2-х т. – Т. 2. – К.: Вид-во “Україна”, 1996.
 58. Історія України: Навч. посібник для вузів / Наук. ред.: Ф. Стеблій, Я. Грицак. – Львів: Світ, 1996. – 488 с.
 59. Історія України: Навчальний посібник / Під заг. ред. В. Смолія. – К.: Альтернативи, 1997. – 424 с.
 60. Історія українського війська (1917–1995) / В. Гриневич, Л. Гриневич, Б. Якимович та ін.; упорядник передмови Я. Дашкевич. – Львів: Світ, 1996. – 840 с.
 61. Каліберда Ю. Бій під Кругами за спогадами учасників / Ю. Каліберда // Самостійна Україна. – 1998. – № 1. – С. 3–7.
 62. Каліберда Ю. Історія “вільного” козацтва за мемуарами учасників національно-визвольних змагань в Україні (1917–1921 рр.) / Ю. Каліберда // Українське слово. – 1997. – № 5. – С. 12.
 63. Калініченко В. В. Селянське господарство України в доколгоспний період (1921–1929) / В. В. Калініченко. – Х.: Основа, 1991. – 131 с.
 64. Касьянов Г. В. Сталінізм і українська інтелігенція (20-30-ті роки) / Г. В. Касьянов, В. М. Даниленко. – К.: Наук. думка, 1991. – 96 с.
 65. Клименко В. Українська Гетьманська держава 1918 року: місце в українській революції / В. Клименко // Нова політика. – 1996. – № 4. – С. 59–61.

66. Книш З. Становлення ОУН. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1994. – 128 с.
67. Ковальчак Г. Економічний розвиток західноукраїнських земель / Г. Ковальчак. – К, 1988.
68. Колективізація і голод на Україні 1929–1933 рр.: Збірник документів і матеріалів. – К.; Наук. думка, 1992. – 733 с.
69. Конквест Р. Жнива скорботи: Радянська колективізація і голодомор: Пер. з англ. / Р. Конквест. – К.: Либідь, 1993. – 384 с.
70. Конституція Української Народної Республіки // Республіканець. – 1992. – № 3. – С. 40–43.
71. Копиленко М. Л. М. С. Грушевський і деякі проблеми розбудови Української держави / М. Л. Копиленко, О. Л. Копиленко // Український історичний журнал. – № 5. – С. 28–37.
72. Копиленко О. “Друга” УНР: спроба історико-теоретичного аналізу / О. Копиленко, М. Копиленко // Право України. – 1996. – № 8. – С. 54–60.
73. Копиленко О. “Трудовий принцип” в історії місцевого самоврядування УНР / О. Копиленко, М. Копиленко // Місьцеве самоврядування. – 1998. – № 1–2. – С. 117–122.
74. Копиленко О. Л. “Сто днів” Центральної Ради / О. Л. Копиленко. – К.: Україна, 1992. – 204 с.
75. Косик В. Політика Франції щодо України (березень 1917 – лютий 1918) / В. Косик // Український історик. – 1979. – № 1–4 (61–64). Рік XVI. – С. 41–54.
76. Костюк Г. О. Сталінізм в Україні (генеза і наслідки): Дослідження і спостереження сучасника: Пер. з англ. / Г. О. Костюк. – К.: Смолоскип, 1995. – 508 с.
77. Кошелєв Н. Українські січові стрільці: Перші військ, формування в новітній історії України / Н. Кошелєв // Військо України. – 1997. – № 3/4. – С. 47.
78. Кравченко Б. Соціальні зміни і національна свідомість в Україні ХХ ст.: Пер. з англ. / Б. Кравченко. – К.: Основи, 1997. – 423 с.